

виконання конкретних прийомів діяльності. Ділові ігри проходять зазвичай у формі погодженого групового розумового пошуку, що вимагає залучення до комунікації всіх учасників гри. При цьому один з учасників є автором, що виражає свою точку зору, а другий - реципієнтом, який, сприймаючи авторський текст, будує образ того, що зрозумів, з метою реконструювання авторської точки зору. Третій може бути критиком, який, спираючись на результати прийнятого рішення, виробляє власну точку зору. Четвертий учасник – організатор – погоджує всі види робіт і перетворює розрізнені зусилля на цілеспрямований рух з удосконалення авторської точки зору. Завершується ділова гра підбиттям підсумків, де основна увага спрямована на аналіз її результатів, найбільш вагомим для практики.

Розглянемо ділову гру на прикладі клінічного розбору консультативних, або тематичних пацієнтів. Насамперед студентів пропонується самостійно провести опитування, зібрати анамнез. Наступними його діями мають бути візуально-інструментальні методи дослідження та оголошення попереднього діагнозу. Потім, залучаючи викладача й одногрупників, студентів необхідно доповісти про власне припущення, а також у разі потреби провести або призначити додаткові методи дослідження, направити пацієнта до консультантів. У разі помилково зроблених студентом кроків викладач коригує його дії, проводиться колективне обговорення в групі, встановлюється остаточний діагноз. Закінчується ділова гра обговоренням тактики, конкретних схем лікування, прогнозуються очікуваний лікувальний ефект проведеного лікувального втручання і віддалений результат. Залежно від рівня підготовки студентів вони можуть самостійно конструювати різні за складністю клінічні ситуації, озвучувати різний обсяг відомостей, необхідних для встановлення діагнозу.

Під час ділової гри "Лікар-хворий" створюються умови для професійної діяльності студента в ролі лікаря, спрямовані на розпізнавання хвороб або станів і на їх лікування. Ведення пацієнта контролює викладач, який вчасно направляє студента або виправляє його помилки в ході проведення основних і додаткових методів обстеження, встановлення діагнозу, вибору методу лікування.

Провідна мета розробки подібних ігор на практичному занятті – підготувати лікаря до оцінки клінічної ситуації в реальному хворого.

Студент, беручи участь у діловій грі, самостійно здобуває і переробляє інформацію, тим самим розвиває власне клінічне мислення. Добре та правильно розроблена імітаційна ситуація призначена не лише для навчання майбутніх стоматологів, а й для контролю їхніх знань, умінь і навичок, наближених до реалій діяльності стоматолога-практика.

Здатність до професійної діяльності, високий рівень компетенцій формуються в студента при безпосередній його участі, тому значною мірою залежать від зусиль самого студента, що забезпечується включенням активних та інтерактивних методів навчання.

Список використаної літератури

1. Абрамова Г. С. Деловые игры: теория и организация / Г. С. Абрамова, В. А. Степанович. – Екатеринбург : Деловая книга, 1999.
2. Айламазян А.М. Актуальні методи виховання і навчання: ділова гра / А.М. йламазян.- М.: Владоспрес, 2000.
3. Кислинська І.І. Місце ділової гри в системі сучасних технологій навчання // Наукові дослідження, теорія та експеримент 2006 : друга міжнар. наук.-практ. конф., 15-17 трав. 2006 р. - Полтава: Вид-во „Інтер Графік”, 2006. – Т.4.
4. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. / Пометун О., Пироженко Л. – К.: А.С.К., 2004. – 192 с.
5. Романенко І.В. Активні методи обучения в подготовке стоматологов в вузе / И.В. Романенко. – Ставрополь, 2012.
6. Трайнев В.А. Деловые игры в учебном процессе. Методология разработки и практика проведения / В.А. Трайнев. – М.: Изд. Дом «Дашков и К», 2002. – 359 с.

МОТИВАЦІЙНІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Петрушанко Т.О., Іленко Н.М., Ніколішина Е.В.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Навчально-пізнавальна діяльність студентів найрезультативніша за умови полімотивації. Виконання різних професійних позааудиторних завдань під час підготовки фахівців на кафедрі терапевтичної стоматології підвищує рівень мотивації студентів до навчання.

Ключові слова: навчання, мотивація, підготовка фахівців.

Найважливішою складовою навчальної діяльності є мотивація, тобто спонукання до певної роботи, що сприяє досягненню поставлених цілей. Навчальна мотивація ґрунтується на потребі, яка стимулює пізнавальну діяльність і готовність до засвоєння знань. Навчально-пізнавальна діяльність студентів буде результативнішою, якщо вона полімотивована. Відомі різні види мотивації, які формують майбутнього спеціаліста.

Мотивація досягнення – прагнення успіхів у навчанні та покращенні рівня попередніх власних досягнень. Мотивація обов'язку – почуття відповідальності за результати власної пізнавальної діяльності. Мотивація самоствердження – прагнення заслужити схвалення викладачів, батьків. Прагматична мотивація – мотивація, орієнтована на практичну цінність навчання, досягнення матеріального благополуччя в майбутньому житті. Професійна мотивація – прагнення досконало оволодіти майбутньою професією та стати висококласним фахівцем.

За кредитно-модульної системи навчання важлива роль належить самостійній роботі студента, яка передусім ґрунтується саме на мотивації. Однак відомо, що більшість студентів сприймає самостійну роботу як власний вільний час. Тому у формуванні мотивації до навчально-пізнавальної діяльності студентів важлива роль належить викладачу. По-перше, його професіоналізм, а значить, бажання і вміння навчити; по-друге, використання методів,

які стимулюють навчально-пізнавальну діяльність і доступність змісту навчального матеріалу; по-третє, професійна спрямованість навчальної діяльності. Крім вище зазначеного, важливим є ставлення до студента як до особистості, що сприяє його самовизначенню і стимулює мотивацію до навчання.

У вищій школі з метою стимулювання самостійної роботи використовують різні мотиватори:

- заохочувальні (застосування рейтингової системи);
- організаційні (можливість достроково скласти екзамен);
- інтелектуальні (участь у роботі СНТ, запровадження різних форм колективної роботи (брейн-ринг), а також зацікавлення студентів іншими видами діяльності).

Якщо перші два мотиватори є прерогативою деканату, то останній – інтелектуальний мотиватор - це щоденна робота кафедри.

На кафедрі терапевтичної стоматології ВДНЗУ «УМСА» для розвитку творчості студентів упроваджуються різні форми та види позааудиторної самостійної роботи студентів (самостійне вивчення додаткових тем, індивідуальна робота над різними проектами, участь у науково-дослідній роботі, конкурсах, брейн-рингах, олімпіадах, клінічних конференціях, профілактичних оглядах). Саме така самостійна індивідуальна робота сприяє підвищенню рівня мотивації.

Суттєвий вплив на активізацію професійної підготовки випускників вишів має залучення студентів до проведення профілактичних оглядів. Унаслідок такої роботи студенти чітко усвідомлюють основне правило роботи всіх лікарів – хворобі потрібно запобігати.

Як відомо, профілактичні огляди – це комплекс заходів, що полягають у спостереженні за здоров'ям населення, активному виявленні захворювань на різних стадіях і подальшому нагляді за певними групами хворих. Профогляди проводяться в рамках диспансеризації та регламентуються наказом Міністерства охорони здоров'я України № 728 від 28 серпня 2010 року «Про диспансеризацію населення».

Викладачі кафедри терапевтичної стоматології щорічно проводять профілактичні огляди першокурсників і залучають до цього виду роботи випускників. Студенти у вільний від занять час здійснюють стоматологічне обстеження першокурсників, звертають увагу на стан твердих тканин зубів, пародонта і слизової оболонки порожнини рота. Усі отримані дані студенти реєструють у спеціальний журнал, дають рекомендації щодо гігієни порожнини рота. Осіб, які потребують лікування стоматологічної патології, запрошують на студентський прийом у клініку кафедри терапевтичної стоматології.

Викладачі допомагають кожному студентові подолати труднощі у виконанні цього виду роботи. Професійні огляди сприяють удосконаленню практичних умінь і навичок студентів-випускників, допомагають опанувати психологічні аспекти спілкування з пацієнтами та мотивують до підвищення рівня попередніх знань.

Переваги такого позааудиторного навчання такі:

по-перше, матеріал, який подається в нетрадиційній формі, забезпечує отримання студентами міцної первинної бази для самостійного пошуку і дослідження питань, які додатково виникають;

по-друге, формуються вміння і практичні навички для логічного, несуперечливого й аргументованого ведення дискусії, в ході якої необхідно обґрунтувати своє розуміння проблеми;

по-третє, розкриваються творчі можливості студентів, їхня здатність до узагальнення, схильність до теоретичного аналізу, тобто формуються навички, необхідні для самостійної навчальної діяльності та подальшої трудової активності.

Отже, виконання мотивованих позааудиторних завдань у підготовці фахівців підвищує рівень мотивації студентів до навчання та зацікавленість у оволодінні майбутньою професією, що сприяє вдосконаленню якості підготовки лікарів у сучасних умовах.

Список використаної літератури

1. Занюк С. С. Психологія мотивації : навчальний посібник / С. С. Занюк. – К. : Либідь, 2002. – 304 с.
2. Малинаускас Р. К. Мотивация студентов разных периодов обучения / Р. К. Малинаускас // Социологические исследования. – 2005. – № 2. – С. 134-138.
3. Малінка О. О. Психологічні проблеми мотивації навчально-професійної діяльності студентів у сучасних умовах / О. О. Малінка. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.psyh.kiev.ua.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Петрушанко Т.О., Литовченко І.Ю., Попович І.Ю., Котелевська Н.В.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Провідними принципами організації науково-дослідної роботи студентів є забезпечення органічної єдності наукового та навчального процесів і підвищення на цій основі якості підготовки майбутніх лікарів. Необхідно розвивати в студентів творче мислення, дослідницькі навички, без яких важко реалізуватися на ринку праці.

Ключові слова: науково-дослідна робота студентів.

Науково-дослідна робота студентів (НДРС) є важливим засобом підвищення якості підготовки спеціалістів-медиків, які здатні творчо застосовувати у своїй практичній діяльності досягнення сучасної стоматології. На сучасному етапі розвитку суспільства вища освіта стає все більш конкурентоспроможною, оскільки знання швидко застарівають. На кожному рівні освіти необхідно розвивати в студентів творче мислення, дослідницькі навички, без яких важко реалізувати себе на ринку праці.

Нині, як ніколи, мають практичну значимість уміння спеціаліста-стоматолога адекватно реагувати на складні